

VOŠNJAK - PISATELJ, DRAMATIK ...

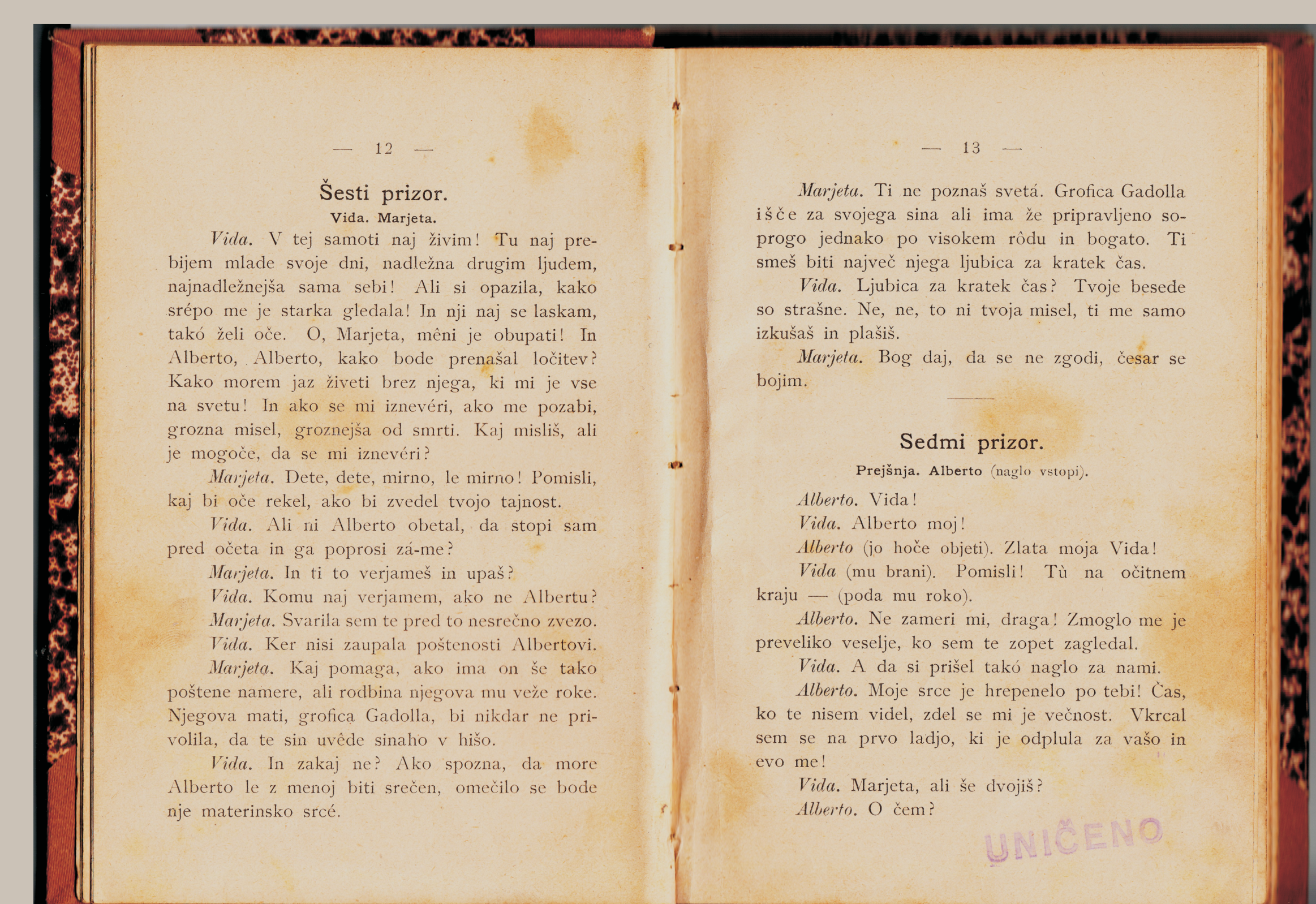
DRAMATIKA

Vošnjakova družinska meščanska drama Lepa Vida, ki jo je pisal že v letu 1890 temelji na motivu slovenske ljudske pesmi o lepi Vidi, ki ga je v slovensko literaturo prvi uvedel Prešeren s svojo pesemsko predelavo. V dramatiki je Josip Vošnjak o lepi Vidi pisal prvi. Vošnjak v Vidi vselej zagovarja pravico ženske do svobodne odločitve za zakon, čeprav je še vedno vpeta v pasivni položaj zgolj hčere ali žene, kakršnega je Vošnjak v dramo postavil tako zaradi takratne norme kot tudi zaradi svoje izkušnje. Vida je odslikava Vošnjakove idealne ljubezni, ki je po njegovem opisu mehkejšega značaja in brez lastne odločne volje. Vida sicer ljubi mladega plemiča Alberta in ljubezen ji zaenkrat vrača. Čeprav bi šla rajši v grob, pristane na načrtovano kupčijo iz ljubezni do očeta, ki ji pravi: "Jaz pričakujem in zahtevam od tebe, da si poslušna in se ravnaš po mojih ukazih." Očetov snubec je bil dober človek, vendar pa ima mater, ki je kriva, da se do petinštiridesetega leta še ni oženil.

Vošnjak se je temeljito ukvarjal s pesmijo v drami. Za narodno pesem Vida iz Korytkove zbirke si je želel najti primeren napev. Za glasbo je prosil Benamina Ipavca, vendar iz njunega dopisovanja ne izvemo, kako resno je Ipavec vzel Vošnjakovo namero. Glasbo za uprizoritev te drame je napisal Karel Hoffmeister, češki skladatelj, profesor na praškem konservatoriju in klavirski virtuoz.

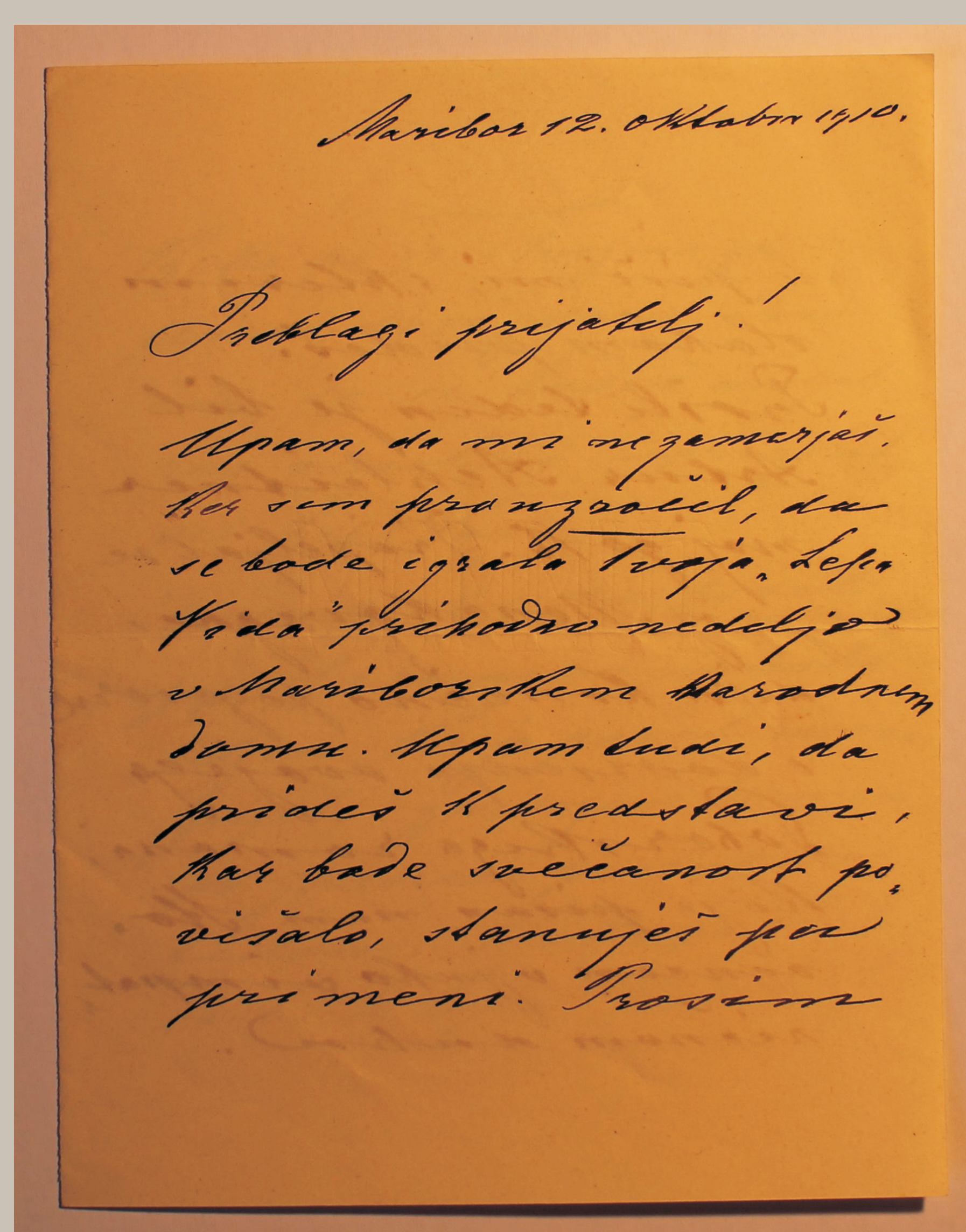
V Lepi Vidi ni narodnostnega naboja. Ob Vošnjakovi dramatiki tako ni mogoče govoriti o pravem realizmu, nikakor ne gre za naturalizem, pa tudi za simbolizem ne, čeprav v izražanju hrepenenja in v vključevanju pesmi o lepi Vidi vidimo korake v simbolistično dramatiko. Cankarjevi "simbolni" Vidi še danes ob bok postavljajo Vošnjakovo: "Kdor hoče videti vnanjo lepo Vido kakor pobeglo in eventualno vračajočo se propalo žensko, vnanjo materialno realnost, naj čita Jurčičev roman ali Vošnjakovo dramo. Vse to Cankarjeva lepa Vida ni". *

Zadnja predstava v letošnji sezoni.
Št. 49. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 628
V sredo, dne 22. marca 1893.
Prvikrat!
Lepa Vida.
Drama v petih dejanjih. Spisal dr. J. Vošnjak.
Ostoji: ...
Začetek točno ob polu 8. uri, konec ob 10. uri zvečer.
Dramatično društvo.
Pri predstavi sveto svetlejši strojniki pomagajo karne Kala II. 17.
Vstopnina:
Blagajnica se odpre ob 7. uri zvečer.
Hrani Muzej Velenje

Odlomek iz Vošnjakove Lepe Vide

Vabilo na uprizoritev predstave Vošnjakove Lepe Vide

Pismo Pavla Turnerja Vošnjaku o igranju Lepe Vide v Narodnem domu v Mariboru

DRAMATIČNO DRUŠTVO
LJUBLJANI
673
Pred sto leti.
Dramatični prizor v dveh delih
Spisal
Dr. J. Vošnjak.
t 23 93
T 60/01
Hrani Muzej Velenje

Pred sto leti - naslovnica

DRAMATIČNO DRUŠTVO
LJUBLJANI
4 510
Premogar
Igra s poletjem o štirih dejanjih.
Spisal
Dr. J. Vošnjak

Premogar - naslovnica

Št. 18. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 485.
V soboto, dne 26. novembra 1892.
V vodnjaku.
Ostoji: ...
Začetek točno ob polu 8. uri, konec ob 10. uri zvečer.
Dramatično društvo.
Pri predstavi sveto svetlejši strojniki pomagajo karne Kala II. 17.
Vstopnina:
Blagajnica se odpre ob 7. uri zvečer.
Hrani Muzej Velenje

Svoji k svojim - naslovnica

* M. Schmidt Snop: Josip Vošnjak, 2003, str. 197-203